

Гепатит дельта – энгийнээр тайлбарлавал

Элэг ба элэгний үйл ажиллагаа

Элэг нь хүний биеийн бодисын солилцооны гол эрхтэн юм. Элэг нь **олон төрлийн үүрэг** гүйцэтгэдэг ба эдгээр нь:

- эрчим хүч хадгалах
- хоргүйжүүлэх хэсэг
- шим тэжээлийг хувиргах хэсэг
- цусан дахь сахар, гормоны түвшинг хянах хэсэг
- цусны бүрэлдэхүүн хэсэг ба цэс боловсруулах хэсэг
- биеийн дархлааг хамгаалах хамгаалалтын хэсэг

Ийм учраас **элгийг эрүүл байлгах**, элэг өвдсөн үед элгийг үргэлжлүүлэн ажиллахад туслах нь маш чухал юм.

Гепатит D гэж юу вэ?

Гепатит D нь **элэгний вирусын гаралтай өвчин** юм. Энэ нь дараах цочмог эсвэл архаг хэлбэртэй байж болно: Мэдэх ёстой чухал зүйл гэвэл гепатит B вирус (HBV) байгаа тохиолдолд л гепатит D вирусээр (HDV) халдварлах боломжтой. Энд **халдвар авах хоёр боломжийн** хоорондын ялгааг гаргаж болно. Үүнд:

- **Нэгэн зэрэг халдварлах:** HBV ба HDV-ийн халдвар зэрэг үүснэ
- **Супер халдвар:** эхлээд HBV-ийн халдвар, дараа нь HDV-ийн халдвар авна*

Халдвараас хамгаалах

- **Дамжих замыг** нь мэддэг хүн зарчмын хувьд өөрийгөө халдвараас хамгаалж чадна.
- **Гепатит B вакцин** нь халдвараас хамгаалах боломж олгодог.

Дамжих зам

Дамжих гурван гол зам / эрсдэлт хүчин зүйл байдаг. Үүнд:

1. **Төрөх үед** эхээс хүүхдэд халдвар дамжих
2. **Халдвартай цусаар** дамжин халдварлах (цус сэлбэх) ба/эсвэл дараах зүйлсийг дундаа хэрэглэх замаар:
 - зүү, тариур
 - хурц эсвэл хурц иртэй зүйлс шивээс хийх, цоолох гэх мэт
 - шүдний сойз, сахлын хутга зэрэг хувийн ариун цэврийн хэрэгслүүд
 - мансууруулах бодис хэрэглэх хэрэгсэл (тариур, гаанс)
3. **Бэлгийн замаар дамжих** (хэрэв бэлгийн хамтрагч HDV-ийн халдвартай бол)

HDV ба HBV нь ижил замаар дамждаг. Баруун Европт HBV архаг халдвартай хүмүүсийн ойролцоогоор 5 – 12% нь HDV халдвар мөн авсан байдаг.*

Шинж тэмдэг**

HBV халдвартай адилаар HDV халдвар нь ихэвчлэн **шинж тэмдэггүй** байдаг.

HDV-ийн цочмог халдварын шинж тэмдгүүдэд дараах зүйлс орно. Үүнд:

- Ядаргаа
- Шарлалт (шарлах)
- Хоолны дуршилгүй болох
- Халуурах
- Дотор муухайрах

HDV-ийн архаг халдварын шинж тэмдгүүдэд дараах зүйлс орно. Үүнд:

- Бие муудах
- Хоолны дуршилгүй болох
- Сульдах
- Хэвлийн баруун дээд хэсгээр хүндэрч мэдрэгдэх
- Бараан өнгийн шээс, цайвар өнгийн ялгадас
- Шарлалт (шарлах)

Шинжилгээ, оношлогоо

■ Зөвхөн гепатит D вирусын бүрэлдэхүүн хэсэг эсвэл эсрэг биет илрэхэд л оношлох боломжтой. Энэ зорилгоор эмч **цус** авах ёстой бөгөөд дараа нь цусыг лабораторид шинжлүүлнэ. Хэрэв **эсрэг биетийн шинжилгээ** зэрэг гарсан тохиолдолд, хоёр дахь шинжилгээ буюу **PCR** шинжилгээг хийнэ.*

■ Хэрэв та одоо HBV-ийн халдвартай байгаа, эсвэл HDV-ийн тээгчээр дамжин халдварлах магадлалтай байгаа бол, **өрхийн эмчдээ шинжилгээ өгөх** нь утга учиртай юм.

Төслийн талаарх манай мэдээллийн хуудаснаас та өрхийн эмчийн жагсаалтыг үзэх боломжтой.

Эмчилгээгүй гепатит D вирус халдварын үр дагавар (Эмчилгээний хяналт)*

■ Гепатит нь **элэгний эсийн үрэвслийг** илэрхийлдэг. Гепатит D-г тодорхойлохгүй, эмчлэхгүй байх нь элгийг энэ үрэвсэлд нэгмөсөн өртүүлдэг.

■ Үүний хариуд хүний бие эхлээд элгэн дотор ажиллагааны бус холбогч эд эсийг бий болгодог. Энэ холбогч эд эсийн бүрэлдэлтийг **фиброз** гэж нэрлэдэг.

■ Үрэвсэл нэмэгдэхийн хэрээр элэгний эсүүд улам их устаж, улмаар сорвижсон эд эсийг үүсгэдэг. Энэ сорвийг **элэгний хатуурал** гэж нэрлэдэг.

■ Элэгний хатуурлаар өвчилсөн үед, элэг нь үүргээ хангалттай биелүүлж чадахаа больж, **цаашлаад элэгний дутагдал** хүртэлх эрүүл мэндийн хүндрэлд хүргэж болзошгүй. Элэгний хатуурал илэрвэл **элэгний хорт хавдрын** эрсдэл мөн нэмэгдэнэ.

Гепатит D-г эрт оношлох, эмчлэх, хянах нь өвчин хүндрэхээс урьдчилан сэргийлэхэд маш чухал юм.

Элгээ эрүүл байлгах зөвлөмж

- **Эрүүл, тэнцвэртэй хооллолт** (маш бага элсэн чихэр, өөх тос, давстай хоол)
- **Биеийн тамирын дасгал хөдөлгөөн** тогтмол хийх
- **Архи, тамхи хэрэглэхээс зайлсхийх**
- **Эрүүл жин барих**

content liability:

Kautz⁵ gUG
Hauptstraße 335 · 51143 Köln
post@kautzhoch5.de · www.kautzhoch5.de

KAUTZ⁵
gemeinnützige Projekt- und
Beratungsgesellschaft für patientenzentrierte
Versorgungsforschung und Gesundheitskonzepte

in cooperation with:

World Hepatitis
Alliance

with kind support of:

MYR MYR
Pharmaceuticals
MYR GmbH ist jetzt eine Tochtergesellschaft von Gilead Sciences, Inc.